

2. del

Vil du være bedre til dansk?

Sådan helt generelt om det at skrive godt dansk...

Når man skal stave rigtigt og vil udtrykke sig korrekt, er det vigtigt, at man forstår de ordmæssige sammenhænge i sproget. Det vil sige, at man selvfølgelig forstår...

...ordenes umiddelbare betydning

...hvorfra ordenes har deres oprindelse (grundord)

...hvorledes ordene bøjes og behandles grammatisk

Desuden er det vigtigt, at man kender til stave- og skriveregler samt til tegnsætning.

I diktatsituationen (prøvesituationen) er det endvidere vigtigt, at man anstrænger sig for at høre godt efter. Mange fejl er i tidens løb fremkommet ved, at man ikke har hørt ordentlig efter, og endnu flere fejl er begået ved, at man ikke har tænkt sig om.

I en diktat eller i den tekst, som du selv skriver, er der altid tale om en tekst, som indholdsmæssigt har et bestemt budskab. Der er ikke tale om usammenhængende ord eller sætninger. Tænk dig derfor om, hvorvidt det ord, du evt. er i tvivl om, nu også passer ind i meningen. Prøv at sige det (halv)højt for dig selv, præcis, som du har skrevet det. Man kan tit høre, om der mangler noget, eller om det kommer til at lyde forkert.

Hvis en tekst f.eks. er holdt i **nutid**, bør alarmklokken hos dig ringe, hvis du pludselig sidder med et ord, der er bøjet i **datid**.

Og hvis du ved med dig selv, at du har problemer med at høre / vide, om der er stumme **d'er** eller **h'er**, eller hvis du har vanskeligt ved at høre forskel på **e** eller **æ**, da bør du naturligvis være særlig på vagt, når du checker ordet i ordbogen.

For slet ikke at tale om fremmedord eller lange, **indviklede ordforbindelser**. Hvad det sidste angår (lange, sammensatte ord) skal du være "skrap" til at opfatte, hvor det lange ord stammer fra, så du hurtigt kan søge tilbage til stammen, dvs. til ordets oprindelse.

Det gode sprog er to ting:

a. Talesprog

b. Skriftsprog

Hvis man bruger skriftsproget som talesprog, kommer det til at lyde helt forkert og alt for højtideligt. Og benyttes talesproget som skriftsprog, ser det ikke godt ud på tryk, idet der vil være en mængde, som ikke regnes for korrekt og godt dansk. Du ved også godt, at hvis du skal holde et lille foredrag, kommer det til at lyde kunstigt og forkert, hvis du læser direkte op af et manuskript; og modsat ser en tekst med talesprog underlig ud.

Ordenes stamme

Næsten alle ord (i hvert fald navneord, udsagnsord og tillægsord) tager udgangspunkt i '**stammen**', der er den kortest mulige form, et ord kan have.